Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (devátého senátu)

18. července 2013 *

„Zemědělství — Režim dovozních licencí — Nařízení (ES) č. 1291/2000 — Článek 35 odst. 4 písm. c) — Jistoty složené při podání žádosti o vydání licencí — Dovozní licence — Opožděné předložení důkazu o použití licence — Sankce — Výpočet částky, která má propadnout — Nařízení (ES) č. 958/2003 — Celní kvóty“

Ve věci C-211/12,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Corte d'appello di Roma (Itálie) ze dne 26. března 2012, došlým Soudnímu dvoru dne 3. května 2012, v řízení

Martini SpA

proti

Ministero delle Attività produttive,

SOUDNÍ DVŮR (devátý senát),

ve složení J. Malenovský, předseda senátu, U. Lõhmus (zpravodaj) a A. Prechal, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: A. Impellizzeri, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 21. března 2013,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Martini SpA F. Capellim a M. Valcadou, avvocati,

— za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s F. Varrone, avvocato dello Stato,

— za řeckou vládu X. A. Basakou, jako zmocněnkyní,

— za Evropskou komisi P. Rossim a B.-R. Killmannem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: italština.

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 35 nařízení Komise (ES) č. 1291/2000 ze dne 9. června 2000, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty (Úř. věst. L 152, s. 1; Zvl. vyd. 03/29, s. 145), ve znění nařízení Komise (ES) č. 325/2003 ze dne 20. února 2003 (Úř. věst. L 47, s. 21; Zvl. vyd. 03/38, s. 239, dále jen „nařízení č. 1291/2000“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Martini SpA (dále jen „Martini“) a Ministero delle Attività produttive (dále jen „Ministero“) ohledně výše sankce uložené za opožděné předložení důkazu o použití dovozní licence.

Právní rámec

Nařízení č. 1291/2000

3 Nařízení č. 1291/2000 bylo zrušeno a nahrazeno nařízením Komise (ES) č. 376/2008 ze dne 23. dubna 2008, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty (Úř. věst. L 114, s. 3). Vzhledem k datu skutkových okolností sporu v původním řízení se však tento spor nadále řídí nařízením č. 1291/2000, jehož body 10 a 12 odůvodnění uvádí:

„(10) Nařízení Společenství, která zavádějí výše zmíněné licence a osvědčení [dovozní a vývozní licence a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty], stanoví, že jejich vydání závisí na složení jistoty, kterou se ručí za závazek dovážet nebo vyvážet během doby jejich platnosti. Je třeba stanovit dobu, kdy je závazek dovážet nebo vyvážet splněn.

[...]

(12) Dovozní licence se někdy používají pro správu množstevních opatření při dovozu. Tato správa je možná pouze tehdy, jsou-li známy dovozy uskutečněné podle licencí vydaných v poměrně krátkých lhůtách. V těchto případech předložení důkazů o použití licencí není již požadováno v rámci řádné správy, ale stává se hlavní součástí správy těchto množstevních opatření. Tento důkaz je poskytnut předložením vyhotovení 1 licence, popřípadě předložením výpisů. Tento důkaz je možné poskytnout v poměrně krátké lhůtě. Je proto třeba stanovit takovou lhůtu, která platí v případech, kdy na ni odkazují předpisy Společenství, které se týkají licencí používaných ke správě množstevních opatření při dovozu.“

4 Článek 35 tohoto nařízení upravuje způsoby uvolnění jistot a vymezuje zejména podmínky, za kterých jistota propadá a její poměrné části, které propadají. Odstavec 2 stanoví:

„2. S výhradou použití článků 40, 41 a 49, pokud nebyl splněn závazek dovážet nebo vyvážet, jistota propadá úměrně k částce, která se rovná rozdílu mezi:

a) 95 % množství uvedeného v licenci nebo osvědčení

a

b) množstvím skutečně dovezeným nebo vyvezeným.

Pokud je licence vydána na počet kusů, je výsledek výpočtu výše uvedených 95 % v takovém případě zaokrouhlen dolů na nejbližší celý počet kusů.

Pokud však dovezené nebo vyvezené množství dosahuje méně než 5 % množství uvedeného v licenci nebo osvědčení, jistota zcela propadá.

[...]“

5 Článek 35 odst. 4, který se týká zejména důsledků opoždění při předložení důkazu o použití licence, zněl takto:

„4.

a) Důkaz o použití licence nebo osvědčení uvedený v čl. 33 odst. 1 písm. a) a b) musí být předložen do dvou měsíců následujících po uplynutí doby platnosti licence nebo osvědčení, s výjimkou případu vyšší moci,

[...]

b) Částka, která má propadnout z důvodu množství, pro něž nebyl předložen důkaz týkající se vývozní licence obsahující stanovení náhrady předem ve lhůtě stanovené v první odrážce pododstavce a), je snížena [o různé procentní podíly v závislosti na opoždění při předložení důkazu, stanovené v měsících následujících po uplynutí doby platnosti licence];

c) v případech jiných než v písmenu b) se částka, jež má propadnout z důvodu množství, pro která je důkaz, který nebyl předložen ve lhůtě stanovené v písmenu a), předložen nejpozději dvacátý čtvrtý měsíc následující po uplynutí doby platnosti licence nebo osvědčení, rovná 15 % částky, která by propadla natrvalo, pokud by produkty nebyly dovezeny nebo vyvezeny; pokud byly pro určený produkt licence nebo osvědčení s různými sazbami jistoty, je použita k výpočtu částky, která má propadnout, nejnižší sazba použitelná pro dovoz nebo vývoz.

[...]“

Nařízení ES č. 1162/95

6 Článek 10 nařízení Komise (ES) č. 1162/95 ze dne 23. května 1995, kterým se stanoví zvláštní prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí pro obiloviny a rýži (Úř. věst. L 117, s. 2), ve znění nařízení Komise (ES) č. 2333/2002 ze dne 23. prosince 2002 (Úř. věst. L 349, s. 24, dále jen „nařízení č. 1162/95“) stanoví:

„Jistoty pro licence pro produkty uvedené v článku 1 nařízení (EHS) č. 1766/92 [nařízení Rady ze dne 30. června 1992 o společné organizaci trhu s obilovinami (Úř. věst. L 181, s. 21; Zvl. vyd. 03/12, s. 324)] činí:

a) 1 EUR/t pro dovozní licence, na které se nevztahuje čtvrtá odrážka čl. 10 odst. 4 nařízení (EHS) č. 1766/92 [...]“ (*neoficiální překlad*)

Nařízení (ES) č. 958/2003

7 Nařízení Komise (ES) č. 958/2003 ze dne 3. června 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k rozhodnutí Rady 2003/286/ES, pokud jde o koncese v podobě celních kvót Společenství pro některé produkty z obilovin pocházející z Bulharské republiky, a mění nařízení (ES) č. 2809/2000 (Úř. věst. L 136, s. 3; Zvl. vyd. 03/29, s. 11) bylo zrušeno nařízením Komise (ES) č. 1996/2006 ze dne 22. prosince 2006, kterým se v důsledku přistoupení Bulharska a Rumunska k Evropské unii

přizpůsobuje několik nařízení týkajících se trhu s obilovinami a rýží (Úř. věst. L 398, s. 1). Vzhledem k datu skutkových okolností sporu v původním řízení se však tento spor nadále řídí nařízením č. 958/2003.

8 Bod 6 odůvodnění nařízení č. 958/2003 uvádí:

„Pro zajištění řádného řízení kvót by jistota týkající se dovozních licencí měla být odchylně od [článku 10] [nařízení č. 1162/95] stanovena na poměrně vysoké úrovni“.

9 Článek 1 odst. 2 tohoto nařízení stanoví:

„Dovozy kukuřice [...] pocházející z Bulharské republiky, na které se [...] vztahuje nulové dovozní clo v rámci celní kvóty [...], podléhají dovozní licenci vydané v souladu s tímto nařízením.“

10 Článek 1a uvedeného nařízení stanoví:

„Hospodářský subjekt může podat pouze jednu žádost o dovozní licenci na pořadové číslo a příslušné týdenní období [...]. Pokud hospodářský subjekt podá více než jednu žádost, všechny jeho žádosti jsou zamítnuty a jistoty složené při podání žádostí propadají ve prospěch příslušného členského státu.“

11 Článek 8 téhož nařízení stanoví, že „jistota týkající se dovozních licencí stanovená tímto nařízením činí 30 EUR/t“.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

12 Společnost Martini byla držitelkou licence, kterou dne 15. září 2003 vydal příslušný italský orgán na dovoz 7 000 tun kukuřice z Bulharska s nulovou celní sazbou. Tato společnost složila podle článku 8 nařízení č. 958/2003 jistotu ve výši 30 eur na tunu z titulu jejích dovozních závazků.

13 Kromě uvedených závazků, jejichž splnění se nezpochybňuje, byla společnost Martini povinna předložit důkaz o použití licence nejpozději k uplynutí druhého měsíce následujícího po uplynutí doby platnosti licence, aby se dotčená jistota uvolnila. Dne 17. února 2004 přijalo Ministero nařízení, kterým se prohlásila částka ve výši 31 500 eur odpovídající 15 % této jistoty za propadlou z důvodu, že tato společnost nedodržela stanovenou lhůtu.

14 Dne 20. února 2004 požádala společnost Martini o přezkum tohoto nařízení, přičemž zpochybnila použití výše jistoty skutečně složené v souvislosti s dotčeným dovozem jako kritéria pro výpočet částky, která má propadnout. Má za to, že na základě čl. 35 odst. 4 písm. c) nařízení č. 1291/2000 musí být částka, která má propadnout z důvodu opožděného předložení důkazu o použití dovozní licence vypočtena nikoliv na základě sazby jistoty ve výši 30 eur za tunu dováženého výrobku, která byla v projednávaném případě zaplacena, ale na základě sazby 1 eura za tunu, která se obvykle používá na licence pro dovoz kukuřice pocházející ze třetích zemí podle článku 10 nařízení č. 1162/95.

15 Ministero potvrdilo uvedené nařízení dne 8. března 2004. Na návrh společnosti Martini nicméně požádalo generální ředitelství Evropské komise pro zemědělství o stanovisko k výkladu čl. 35 odst. 4 písm. c) nařízení č. 1291/2000. Z odpovědi Komise ze dne 20. dubna 2004 vyplývá, že použití poslední části tohoto ustanovení je možné jen v případě existence druhé dovozní licence s různou sazbou jistoty, která je použitelná v rámci dovozu dotčeného výrobku za stejných podmínek. S ohledem na tuto odpověď Ministero potvrdilo obsah svého nařízení, které prohlašuje propadnutí jistoty.

16 Dopisem ze dne 21. května 2004 informovala společnost Martini Ministero, že splňuje podmínky pro použití odchylky stanovené v čl. 35 odst. 4 písm. c) nařízení č. 1291/2000, jelikož je rovněž držitelkou dovozní licence vydané pro stejné období a pro stejný druh výrobku pocházejícího ze třetí země jiné než Bulharsko, ke které se vztahovala jistota ve výši 1 eura na tunu. V důsledku toho zopakovala Ministero svůj návrh, aby vypočítalo částku, která má propadnout, na základě obvyklé sazby jistoty používané na dotčeném trhu.

17 Ministero se nicméně domnívalo, že tato druhá licence nesplňovala podmínky pro použití odchylky, jelikož nebyla vydána na základě nařízení č. 958/2003 a netýkala se dovozů kukuřice pocházející z Bulharska. V důsledku toho Ministero dne 22. června 2004 znovu potvrdilo své nařízení.

18 Poté, co byla rozsudkem ze dne 14. ledna 2008 zamítnuta žaloba podaná společností Martini proti tomuto nařízení k Tribunale di Roma, podala tato společnost odvolání proti uvedenému rozsudku ke Corte d'appello di Roma. Tento soud se domníval, že dotčená pravidla mohou být vykládána několika způsoby.

19 Za těchto podmínek se Corte d'appello di Roma rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je třeba článek 35 [nařízení č. 1291/2000] vykládat v tom smyslu, že základním cílem sankce, kterou stanoví a která spočívá v propadnutí jistoty v celkové výši uložené hospodářským subjektům Společenství, které získaly dovozní/vývozní licenci pro výrobek, na který se vztahuje společná organizace trhu s obilovinami, je odrazovat uvedené subjekty od porušování primární povinnosti (jako je skutečný dovoz nebo vývoz obilovin uvedených v příslušné licenci), kterou jsou povinny dodržovat ve vztahu k činnosti, na kterou získaly dotčenou licenci a na kterou složily odpovídající jistotu?

2) Je třeba ustanovení čl. 35 odst. 4 [nařízení č. 1291/2000] v části, v níž se stanoví lhůty a podmínky pro uvolnění jistoty složené při vydání dovozní licence, vykládat v tom smyslu, že v případě nedodržení sekundární povinnosti spočívající zejména v opožděném předložení důkazu o tom, že se dovoz řádně uskutečnil (a v následném opožděném předložení příslušné žádosti o uvolnění složené jistoty), se má výše sankce určit nezávisle na výši konkrétní jistoty, jejíž propadnutí v celkové výši by se mělo nařídit v případě nedodržení primární povinnosti týkající se samotné dovozní činnosti, přičemž tato výše sankce by se měla určit zejména na základě obvyklé výše jistoty, která se všeobecně uplatňuje na dovoz výrobků stejného druhu uskutečněný v průběhu referenčního období?

3) Je třeba vykládat čl. 35 odst. 4 písm. c) [nařízení č. 1291/2000] v části, v níž stanoví, že ‚pokud byly pro určený produkt licence nebo osvědčení s různými sazbami jistoty, je použita k výpočtu částky, která má propadnout, nejnižší sazba použitelná pro dovoz [...]', v tom smyslu, že v případě, že hospodářský subjekt Společenství dovoz obilovin řádně uskutečnil, nedodržení lhůty stanovené pro předložení důkazu o uskutečnění dovozu do Evropského společenství musí podléhat sankci, jejíž výše se vypočítá na základě nejnižší sazby jistoty platné v průběhu doby, během které byl dotčený výrobek dovezen, a to nezávisle na zvláštních celních podmínkách (jak tvrdí [...] společnost Martini), nebo pouze za těchto zvláštních celních podmínek (jak to tvrdí Italská republika)?"

K předběžným otázkám

K první otázce

20 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 35 nařízení č. 1291/2000 vykládán v tom smyslu, že cílem jistoty uvedené v tomto ustanovení je zajistit dovozní závazek.

21 V tomto ohledu je třeba uvést, že podle bodu 10 odůvodnění nařízení č. 1291/2000, je jedním s cílů této jistoty ručit za závazek dovážet dotyčné výrobky během doby platnosti dovozní licence.

22 Nicméně jak vyplývá ze samotného znění čl. 35 odst. 4 tohoto nařízení, uvedená jistota má rovněž zajistit, aby byl důkaz o použití licence předložen v rámci určité lhůty. Jak totiž potvrzuje bod 12 odůvodnění téhož nařízení, dovozní licence se někdy používají pro správu množstevních opatření při dovozu, což vyžaduje, aby byly známy dovozy uskutečněné podle licencí vydaných v poměrně krátkých lhůtách. Z tohoto důvodu přispívá jistota uvedená v článku 35 nařízení č. 1291/2000 rovněž k provádění cíle, kterým je správa množstevních opatření při dovozu.

23 Na první otázku je tedy třeba odpovědět, že článek 35 nařízení č. 1291/2000 musí být vykládán v tom smyslu, že cílem jistoty uvedené v tomto ustanovení není pouze zajistit dovozní závazek, ale rovněž že důkaz o použití licence bude předložen v rámci určité lhůty.

Ke druhé a třetí otázce

24 Podstatou druhé a třetí otázky předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda musí být čl. 35 odst. 4 písm. c) nařízení č. 1291/2000 vykládán v tom smyslu, že v případě opožděného předložení důkazu o řádném uskutečnění dovozu, částka, která má propadnout z titulu množství, pro něž nebyl předložen důkaz ve lhůtě stanovené v odst. 4 písm. a) tohoto článku, musí být vypočtena na základě sazby jistoty, která byla skutečně použita při podání žádosti o vydání licence nebo licencí týkajících se tohoto dovozu. Pro účely takového výkladu se předkládající soud dotazuje na případný vliv okolnosti, že jistota byla složena na základě vyšší sazby, než je sazba použitelná na jiné dovozy stejného druhu výrobku, jako je dovážený výrobek, jelikož tento výrobek byl osvobozen od platby dovozního cla.

25 Úvodem je třeba zdůraznit, že znění čl. 35 odst. 4 písm. c) nařízení č. 1291/2000 jasně uvádí, že sankce za opožděné předložení důkazu o řádném uskutečnění dovozu se obvykle rovná 15 % částky složené jistoty, která by propadla natrvalo, kdyby produkty nebyly dovezeny. Z toho vyplývá, že je v zásadě třeba založit výpočet této sankce na sazbě jistoty, která byla skutečně použita při podání žádosti o vydání dovozní licence týkající se dovozu, jehož uskutečnění nebylo ve stanovené lhůtě prokázáno.

26 Je však důvodné připomenout, že čl. 35 odst. 4 písm. c) nařízení č. 1291/2000 v poslední části rovněž stanoví, že pokud pro určený produkt existují licence nebo osvědčení s různými sazbami jistoty, je použita k výpočtu částky, která má propadnout, nejnižší sazba použitelná pro dovoz.

27 Přitom je třeba, aby uvedené licence byly zároveň použitelné na totéž dovážené množství. Znění poslední části čl. 35 odst. 4 písm. c) nařízení č. 1291/2000, zejména výraz „nejnižší sazba použitelná pro dovoz“, totiž vylučuje, aby mohla být pro výpočet sankce stanovené v tomto ustanovení zohledněna sazba jistoty, která není konkrétně použitelná na dotčený dovoz (či dokonce používaná pro účely licence, která skutečně pokrývá dovážená množství), a to nezávisle na skutečnosti, že taková sazba jistoty by mohla být považována za „obvyklou sazbu“ jistoty pro dotyčný druh výrobku.

28 Komise uvádí, že takový výklad je ostatně potvrzen okolností, že zvláštní pravidlo uvedené v poslední části čl. 35 odst. 4 písm. c) nařízení č. 1291/2000 lze vysvětlit tím, že dovážená množství jsou zaměnitelná a je složité přiřadit určitou licenci k jednomu a nikoli k jinému množství. Přitom by bez

tohoto zvláštního pravidla hrozilo, že příslušný orgán bude sankcionovat opoždění tak, že ohledně množství, na která se použijí licence stanovící různé sazby jistoty, použije namísto nejnižší sazby sazbu nejvyšší.

29 V důsledku toho se uvedené zvláštní pravidlo použije pouze tehdy, když dovozce uplatní u příslušného orgánu zároveň několik licencí, které stanoví různé sazby jistoty ve vztahu k celé činnosti týkající se stejného výrobku se stejným původem.

30 Za těchto okolností je třeba mít za to, že několik licencí stanovících různé sazby jistoty se použije na dovoz zvláštního výrobku ve smyslu poslední části čl. 35 odst. 4 písm. c) nařízení č. 1291/2003, jestliže dovozce uplatní u příslušného orgánu zároveň několik licencí, které stanoví různé sazby jistoty ve vztahu k celé činnosti týkající se stejného výrobku se stejným původem a příslušný orgán je skutečně schopen použít tyto různé sazby na dovážené množství.

31 Pokud jde o spor v původním řízení, je důvodné poznamenat, že ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nevyplývá, že společnost Martini předložila několik licencí, které by stanovily různé sazby jistoty pro dovoz kukuřice z Bulharska, přičemž je věcí předkládajícího soudu, aby to ověřil. Pokud tomu tak bude, zvláštní pravidlo uvedené v poslední části čl. 35 odst. 4 písm. c) nařízení č. 1291/2003 se nepoužije na okolnosti sporu v původním řízení.

32 Naopak i kdyby se toto zvláštní pravidlo použilo na okolnosti sporu v původním řízení, jelikož předkládající soud konstatuje, že společnost Martini skutečně předložila několik licencí, které stanoví různé sazby jistoty pro dovoz kukuřice dotčený ve věci v původním řízení, je třeba uvést, že výraz „nejnižší sazba použitelná pro dovoz“ ve smyslu poslední části čl. 35 odst. 4 písm. c) nařízení č. 1291/2003 se týká s ohledem na obecnou povahu tohoto výrazu rovněž situace, ve které sazba jistoty použitá při vydání licence s plnou celní sazbou je nižší než sazba použitelná při vydání licence s nulovou celní sazbou v preferenčním režimu, jak je vytvořen nařízením č. 958/2003.

33 S ohledem na výše uvedené je třeba odpovědět na druhou a třetí otázku, že čl. 35 odst. 4 písm. c) nařízení č. 1291/2000 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě opožděného předložení důkazu o řádném uskutečnění dovozu, částka, která má propadnout z důvodu množství, pro něž nebyl předložen důkaz ve lhůtě stanovené v čl. 35 odst. 4 písm. a) tohoto nařízení, musí být vypočtena na základě sazby jistoty, která byla skutečně použita při podání žádosti o vydání licence nebo licencí týkajících se tohoto dovozu. V rámci takového výkladu nemá vliv, že jistota byla složena na základě vyšší sazby, než je sazba použitelná na jiné dovozy stejného druhu výrobku, jako je dovážený výrobek, jelikož tento výrobek byl osvobozen od platby dovozního cla.

K nákladům řízení

34 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (devátý senát) rozhodl takto:

1) Článek 35 nařízení Komise (ES) č. 1291/2000 ze dne 9. června 2000, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty, ve znění nařízení Komise (ES) č. 325/2003 ze dne 20. února 2003, musí být vykládán v tom smyslu, že cílem jistoty uvedené v tomto ustanovení není pouze zajistit dovozní závazek, ale rovněž že důkaz o použití licence bude předložen v rámci určité lhůty.

2) **Článek 35 odst. 4 písm. c) nařízení č. 1291/2000, ve znění nařízení č. 325/2003, musí být vykládán v tom smyslu, že v případě opožděného předložení důkazu o řádném uskutečnění dovozu, částka, která má propadnout z důvodu množství, pro něž nebyl předložen důkaz ve lhůtě stanovené v čl. 35 odst. 4 písm. a) tohoto nařízení, musí být vypočtena na základě sazby jistoty, která byla skutečně použita při podání žádosti o vydání licence nebo licencí týkajících se tohoto dovozu. V rámci takového výkladu nemá vliv, že jistota byla složena na základě vyšší sazby, než je sazba použitelná na jiné dovozy stejného druhu výrobku, jako je dovážený výrobek, jelikož tento výrobek byl osvobozen od platby dovozního cla.**

Podpisy.